

Hora protiv UK¹ (broj 1048/20), 23.9.2025.**Nema povrede člana 3. Protokola broj 1**

Podnosilac predstavke je Michael Christopher Hora, britanski državljani rođen 1966. godine i pritvoren je u Norwichu. Podnosilac predstavke je 2007. godine osuđen za silovanje.

Predmet se odnosi na glasanje zatvorenika u Ujedinjenom Kraljevstvu. U skladu s članom 3. Zakona o predstavljanju naroda iz 1983. godine, osuđenim zatvorenicima u pritvoru nije dozvoljeno glasanje na izborima u Ujedinjenom Kraljevstvu. Veliko vijeće Evropskog suda je 2005. godine, u svojoj presudi u predmetu Hirst protiv Ujedinjenog Kraljevstva (br. 2) (broj zahtjeva 74025/01), smatralo da se to svodi na potpunu zabranu glasanja zatvorenika na izborima i utvrdilo je da je došlo do kršenja člana 3. Protokola br. 1. Nakon administrativnih promjena režima oduzimanja prava glasa, 2018. godine Komitet ministara je prekinuo nadzor nad provođenjem presude Hirst.

Opći izbori održani su u Ujedinjenom Kraljevstvu 12. decembra 2019. godine. Podnosilac predstavke nije imao pravo glasa. Predmet podnosioca predstavke je prvi koji se pojavio pred Sudom u vezi s izborima koji su održani nakon Rezolucije Komiteta ministara iz 2018. godine.

Pozivajući se na član 3. Protokola br. 1 (pravo na slobodne izbore) uz Evropsku konvenciju, podnosilac zahtjeva se žali da nije imao pravo glasa na općim izborima 2019. godine.

U svjetlu događaja od predmeta Hirst, Evropski sud je ispitao način na koji je predmetno zakonodavstvo primijenjeno na konkretnog podnosioca predstavke, u njegovim posebnim okolnostima. Uzimajući u obzir ozbiljnost njegovog djela, njegovo ponašanje, rizik koji je predstavljao za javnost i rezultirajuće izricanje oštre kazne neodređenog pritvora, Evropski sud je utvrdio da ograničenje njegovog prava glasa na općim izborima 2019. godine nije bilo nesrazmjerno.

Scuderoni protiv Italije (broj 6045/24), 23.9.2025.**Povreda člana 3. Ek****Povreda člana 8. Ek**

Podnositeljica predstavke je Valentina Scuderoni, italijanska državljanka. Predmet se odnosi na navode o nasilju u porodici.

Pred Evropskim sudom podnositeljica predstavke je tvrdila da se u više navrata žalila nacionalnim vlastima na ponašanje svog bivšeg partnera, optužujući ga za kontrolirajuće i prisilno ponašanje, koje se sastojalo, posebno, od praćenja njenog kretanja, uznemiravanja u bračnom domu i prijetnji pred njihovim sinom. Žali se da domaći sudovi nisu blagovremeno ispitali njene tužbe; da je građanski sud odbio njen zahtjev za izdavanje naloga za zaštitu; i da krivična istraga nije bila efikasna. Ona tvrdi da domaći sudovi nisu pravilno procijenili rizik od fizičkog i psihičkog zlostavljanja kojem je bila izložena, niti njenu potrebu za zaštitom. Štaviše, ona se žali da je njen bivši partner oslobođen, po njenom mišljenju, jer je sud, zbog

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

upornih rodni stereotipa, tretirao predmetno nasilje u porodici kao stvar pukih porodičnih sporova.

Podnositeljica predstavke se u vezi s tim poziva, između ostalog, na čl. 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) i 8. (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Evropski sud je utvrdio da vlasti nisu ispunile svoju dužnost da provedu hitnu, proaktivnu procjenu rizika da li će bivši partner podnositeljicu predstavke izložiti daljnjem nasilju. Konkretno, zahtjev podnositeljice predstavke za zaštitnu naredbu je odbijen bez ikakve procjene rizika i građanski sud je odredio datum ročišta za devet mjeseci nakon što je ona podnijela svoj hitni zahtjev. Također je došlo do dvomjesečnog kašnjenja prije nego što je njena krivična tužba registrovana.

Evropski sud je dalje smatrao da, s obzirom na način na koji su vlasti postupale s dokazima koji su im bili predstavljeni, koji su pokazali da podnositeljica predstavke trpi nasilje od supružnika, nisu uzele u obzir specifično pitanje nasilja u porodici tokom krivične istrage. Time nisu ispunile svoju obavezu da pruže odgovor koji je bio proporcionalan ozbiljnosti navoda podnositeljice predstavke. Domaći sudovi nisu učinili ozbiljan pokušaj da dobiju sveobuhvatan uvid u situaciju podnositeljice predstavke, uprkos tome što je to bio zahtjev u ovoj vrsti predmeta.

Isaia i drugi protiv Italije (broj 36551/22, 36926/22 i 37907/22), 25. septembar 2025.

Povreda člana 1. protokola broj 1. uz Ek

Podnosioci predstavke, Giuseppe Isaia, Carmela Scaletta i Davide Isaia, su italijanski državljani rođeni 1964., 1968. i 1991. godine. Žive u sicilijanskom gradu Bagheria.

Predmet se odnosi na „preventivno oduzimanje“ (confisca di prevenzione) njihove imovine, koja nije zasnovana na osuđujućoj presudi, a koju su naložili nadležni domaći sudovi prema članu 24. Zakonodavnog dekreta br. 159 od 6. septembra 2011. godine (Zakonodavni okvir za borbu protiv mafije i mjere prevencije). Oduzeta imovina se smatrala prihodima od nezakonitih aktivnosti koje su počinjene ili se pretpostavlja da su počinjene između 1980. i 2008. godine, jer je prvi podnosilac predstavke tokom tog perioda „djelimično živio od prihoda od kriminala“.

Pozivajući se na član 6 stav 1 (pravo na pravično suđenje) Konvencije, podnosioci predstavke se žale: i) da odluke domaćih sudova o oduzimanju njihove imovine nisu bile u skladu sa zakonski utvrđenim uslovima za izricanje mjere „preventivnog oduzimanja“; ii) da je velika većina oduzete imovine kupljena nakon perioda kada je prvi podnosilac predstavke proglašen društveno opasnim; iii) da nacionalni sudovi nisu pružili nikakve dokaze koji bi pokazali da je ta imovina stečena prihodima od kriminala.

Predmet je dostavljen Vladi na osnovu člana 1 Protokola br. 1 (zaštita imovine / pravni osnov i proporcionalnost).

Evropski sud je naglasio da, prema vlastitoj i domaćoj sudskoj praksi, nacionalne vlasti moraju utvrditi određenu vezu između kriminalnih aktivnosti i oduzete imovine, uključujući

vremenski aspekt. Prvi podnosilac predstavke je osuđen za niz krivičnih djela između 1980. i 1998. godine. Nakon dugog boravka u zatvoru, posljednje krivično djelo, pokušaj krađe, učinio je 2008. godine. Postupak konfiskacije pokrenut je tek 2018. godine, deset godina nakon što je prestao predstavljati prijetnju društvu, što je Evropski sud smatrao problematičnim.

Evropski sud je istaknuo da domaći sudovi nisu analizirali može li se konkretno krivično ponašanje prvog podnosioca povezati s ostvarivanjem značajne finansijske koristi. Mnoge presude su se odnosile na pokušaje krivičnih djela ili su sadržavale olakšavajuće okolnosti poput obeštećenja žrtava. Također, prethodne konfiskacije nisu bile uzete u obzir pri donošenju nove mjere.

Imovina je kupljena 2010., 2016. i 2018. godine, dakle godinama nakon posljednjih krivičnih djela i kraja perioda u kojem je podnositelj zahtjeva predstavljao prijetnju. Evropski sud je smatrao da domaći sudovi nisu dovoljno obrazložili moguću vezu između te imovine i krivičnih djela. Umjesto toga, oslanjali su se na disproporciju između prijavljenih prihoda i vrijednosti imovine, što prema praksi Evropskog suda nije dovoljno za opravdanje oduzimanja imovine.

Evropski sud je također istakao da nije analiziran finansijski tok sredstava niti je utvrđena jasna veza između prethodnih transakcija i konačne kupovine zaplijenjene imovine.

Dodatni problem bio je u tome što prvi podnosilac predstavke nije bio vlasnik zaplijenjene imovine; vlasnici su bili drugi i treći podnosilac. Ipak, sudovi su smatrali da je imovina pod kontrolom prvog podnosioca zbog nedostatka zakonitih prihoda ostalih dvoje. Međutim, nije pruženo nikakvo obrazloženje kako bi se pravno opravdala tvrdnja da je ta imovina bila "na raspolaganju" prvom podnosiocu, što je zakonski uvjet.

Evropski sud je u konačnici zaključio da odluke domaćih sudova nisu bile u skladu s ograničenjima utvrđenim domaćim pravom u pogledu identifikacije krivičnih djela koja proizvode nezakoniti prihod, vremenskog ograničenja u pogledu imovine koja je legitimno mogla biti predmet konfiskacije i identifikacije imovine koja je, iako je zvanično u vlasništvu trećih strana, smatrana da je na raspolaganju dotičnoj osobi.